

ABONAMENTUL:
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMANUL

REDACȚIA

și ADMINISTRȚIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 strație.
 Anunțurile publice și Lou
 Jeschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

Lupta pentru Dardanele.

Arad, 26 Aprilie 1915.

De îndată ce Turcia a intrat în război, flota franco-engleză din Mediterana a blocat Dardanelele și a încercat să forțeze strâmtoarea spre, a înainta spre Constantinopol. După mai multe atacuri, acea flotă a rămas până în zilele din urmă în neactivitate în fața Dardanelor.

De câteva zile flota franco-engleză a reînceput bombardarea forturilor de pe cele două maluri turcești. Se spune că de astădată flota aliaților e cu mult mai puternică și se vede că atacurile ce le dă sunt cu mult mai violente și stăruitoare.

Deși colonelul englez Remington exprimă părerea că e foarte grea și aproape imposibilă ocuparea Dardanelor și înaintarea spre Constantinopol, numai cu ajutorul flotei și fără trupe de uscat, nu ne oprim la prognosticuri, în această privință, ci așteptăm rezultatul luptelor reîncepute la strâmtoare.

Avem în schimb de semnalat faptul că flota anglo-franceză a reînceput bombardarea Dardanelor și caută să forțeze strâmtoarele imediat după declarațiile oficiale făcute la Petrograd, că Rușii voesc și caută să pună stăpânire pe Constantinopol și deci pe strâmtoare.

Legătura aceasta de fapte ne poate duce la presupunerea că Francezii și Englezii intenționează să ocupe ei mai întâi Dardanelele, spre a avea motive puternice să-și spună și cuvântul lor în cazul eventual când s'ar pune în discuție moștenirea posesiunilor turcești din Europa.

Realitatea ne arată că dacă Anglia ar conveni până la un punct ca Rusia să fie stăpână la Constantinopol și pe strâmtoare, Franța în schimb are motive să dicteze și ea la stabilirea noului regim al importanței și micii trecători din Marea-Neagră în Mediterană.

Anglia își are asigurată calea de aprovizionare și de desfacere în Orient, prin stăpânirea Egiptului și a canalului de Suez și deci ar putea conveni la statornicirea Rusiei la Constantinopol.

Franța însă are încă multe interese economice în Marea Neagră, ca să poată renunța la orice amestec al ei în stăpânirea strâmtoarelor și a Constantinopolului.

Și dacă am privi mai departe, am vedea că nici Italiei nu i-ar conveni ca Dardanelele să ajungă în deplina stăpânire a Rușilor.

Nu mai vorbim de România care e mai interesată decât toate ca noul regim al strâmtoarelor să nu fie un monopol al unui singur stat.

Se va zice însă că Franța fiind aliata Rusiei, poate avea toată încrederea în felul cum Rușii ar stăpâni strâmtoarele. Da, dar să nu se uite că mai presus de alianțe sunt interesele proprii. Dovezi în această privință am avut în deajuns chiar în cursul acestui război.

Franța și Anglia au refuzat să închee un împrumut comun de război cu Rusia și aceasta a fost sfătuită să contracteze un împrumut intern, ceea ce a și făcut.

Fortărea Dardanelor de către flota anglo-franceză e explicată de aliați prin faptul

că Rusia se găsește azi în mare lipsă de munițiuni și material sanitar și neavând pe unde să și le procure, aliații ei caută să-i deschidă calea de aprovizionare prin Dardanele și Bosfor.

E foarte interesantă și această explicație. Ea arată că flota franco-engleză trebuie să procedeze repede și cu multă energie, ca să-și ajungă scopul, altfel situația aliaților pe frontul de răsărit ar fi compromisă.

Se cuvine deci să dăm mare atenție luptelor reîncepute la Dardanele, când știm ce urmări importante poate avea rezultatul lor.

Din Grecia.

Declarațiile ministrului de externe d. Zografos. — Scrisoarea dlui Venizelos către regele Constantin.

Un colaborator a lui „Petit Parisien”, după cum a anunțat-o aceasta la vremea sa printr'o laconică telegramă Ag. Reuter, a avut o convorbire cu d. Zografos, actualul ministru de externe al Greciei.

În primul rând d. Zografos desmintește svonul, după care regina Greciei, care, se știe, este sora împăratului Wilhelm al Germaniei, ar influența politica externă a Greciei. Apoi ministrul grec a făcut colaboratorului lui „Petit Parisien” următoarele declarații:

— Critica, pe care dta ai făcut-o despre statul major al armatei grecești, e absolut nejustă și nebazată. E adevărat că unii dintre generali au desaprobat o intervenție din partea Greciei, *faptul acesta nu înseamnă însă că respectivii sunt dușmani Franței*. Veți recunoaște, că acești generali mai mult sunt chemați decât dta să judece dacă a sosit momentul, când Grecia să aducă noi jertfe.

— Dta poate crezi, că Grecia, care are dreptul să-și aleagă ea singură ceasul potrivit, nu și-ar fi luat alt scop decât să aștepte sosi-

Cetiț-o cu toții!...*)

Imi reamintesc acum
 De anii-mi de demult —
 Și vechile povești
 Indușat le-ascult!...

Un rege —: Făt-Frumos
 Mi-apare 'n gând mereu —
 Și 'n vremile de azi
 Il văd sdrobînd un smeul!!

Il văd învingător
 Croind un nou hotar —
 Cum birue pe veci
 Pe smeul cel barbar!!

Si readuce iar
 Copila de demult —
 — Și nouile povești
 Indușat le-ascult!....

O, vino, Făt-Frumos
 Mi-e traiul greu, pustiu —
 — In toată clipa-aștept
 Mereu.... De-aceea-ți scriu!

*) Poveste auzită în vara trecută. Dealtmîntrelea are un subiect foarte vechiu, din bătrâni. — Nota autorului.

Eu te aștept nebun —
 Cu dor — așa de mult!...
 — O, vino, Făt-Frumos!!
 — Așa-l, că mă ascult!?!!...

Valeriu B. Iasmin.

Povestea rândunelei.

De Al. Ciura.

Din țările dela miază-zi, din Egiptul cald și plin de miresme, a plecat un cârd de rândunele, să-și ia sborul spre lăcașul lor din miază-noapte.

Plecarea li se părea mai grea ca altedăți, căci cele câteva tovarășe, cari se încumetaseră în largul mării, sprijinindu-se pe catarturile navelor, aduceau vesti tot mai îngrozitoare despre războiul, ce s'a pornit la miază-noapte, între oameni. „Se omoară, soro, și se sfășie ca fiarele din codru” — spunea o gureșă rândunică — „și n'avem ce mai căuta pe acolo, căci cuiburile noastre s'au pustiiit, deodată cu pârjolul, ce a dat peste lumea de acolo”.

Mai întâiu se gândiră să rămână acolo, ori să se retragă și mai în jos, — deși le era groază de căldura ametoitoare — dar, în cele din urmă, se hotărâră totuș să plece, căci văzduhul cam

mirosia a praf de pușcă și în preajma lor. Rândunelele sosiau tot mai multe de pe țărnul Mării-Roșii și se tânguiau, că nu mai e de trăit pe acolo, căci n'auzi zi și noapte decât pocnete de puști și răcnete de oameni, ce se sfășie...

— „Să plecăm dar”, — își ziceau rândunelele — „oricum e mai bine, să vedem ce mai e și pe la cuiburile noastre de acolo!”

Și se adunau tot mai strâns unele lângă altele, ticsite în crepăturile piramidelor, ascultând mugetul de pierzanie al vântului ce biciuia nisipul pustiului, clipocitul somnoros al Nilului albastru, și chemarea tot mai lămurită a mării îndepărtate.

Au pornit la drum, orânduindu-se după vechiul lor obicei, stărnind vânt cu aripioarele și umplând văzduhul cu ciripitul lor vesel.

Pământul rămase departe în urma lor; piramidele abia se mai deosebiau acum, ca niște mușuroaie... Nilul singur se mai deslușia, ca o fâșie de argint sclipitor....

Sburau acum între cer și apă: două imensități albastre. Valurile săltau de abia, cu mlădieri de somnolență, îngânându-le șoapte de chemare.

Simțiau lipsa acestei chemări. Cum nu mai deslușiau sub ele nici un punct de sprijin, nu-și puteau da seama de distanța

rea momentului, când fie dela o grupare fie dela cealaltă, să stoarcă favoruri, cari să facă de prisos o intervenție din partea ei, ori să aștepte sosirea momentului cel mai critic, când apoi în ora a douăsprezece să grăbească în ajutorul partidei victorioase.

— Actualul guvern al Greciei știe foarte bine, întocmai ca și d. Venizelos, ce datorește Grecia Franței. Dar noi mai întâi suntem Greci și avem în vedere interesele Greciei, aceasta este părerea nu numai a mea, ci și a întregului guvern. D. Venizelos era de credință că dsa lucrează în interesul Greciei, dacă după două războaie expune Grecia grozăviilor unui nou războiu, făcând alianță cu Bulgaria în prețul unor concesiuni și cedând Bulgariei vilaetul Cavalla în schimbul unui anume teritoriu în Asia Mică, pe care l'am fi binemeritat în urma participării noastre la războiu. Părerea dlui Venizelos poate să fie corectă, însă ea deloc nu congruiază cu punctul meu de vedere.

La întrebarea ziaristului dacă Grecia din simpatie față de Franța ar fi aplicată să intervină în războiu, ministrul a răspuns:

— În ziua intrării sale în oficiu, guvernul a declarat, că Grecia rămâne credincioasă politicii sale de până acum. Astăzi suntem în situația să repetăm această declarație. D. Venizelos era de credință că în urma unui schimb de teritoriu să înceteze îngrijorările noastre din cauza Bulgariei. În urmare Grecia ar fi pusă armata sa la dispoziția puterilor triplei înțelegeri. Noi avem convingerea, că d. Venizelos a greșit. *Această singură deosebire de vederi este între noi și d. Venizelos. („M-g")*

Ziarul „Az Est” reproduce următoarele părți mai importante dintr-o scrisoare apărută în „Times” pe care d. Venizelos, fostul prim-ministru grec a adresat-o regelui Constantin al Greciei:

— D. Venizelos declară, că Greciei i se impune să ia parte în războiu, deoarece dacă nu participă și rămâne în neutralitate definitivă, ea totuși va fi expusă primejdiei să fie silită a începe războiu. Dacă Grecia ar suferi ca printr-o nouă ofensivă Austro-Ungaria să o nimicească pe Serbia, în cazul acesta nu există nici o garanție că armata austro-ungară se va opri la frontierele Macedoniei și că nu se va vedea aceasta îndemnată oare să înainteze până la Salonic. Dar presupunând chiar că Austro-Ungaria se va mulțami cu învingerea militară a Serbiei, și că nu ar avea intențiunea să se instăpânească în Macedonia, nu încapă nici o îndoială că la averțișmentul Austro-Ungariei Bulgaria va intra în teritoriul macedonean al Serbiei și-l va ocupa.

D. Venizelos spune apoi, că atât România cât și Bulgaria vor trebui să intre în războiu. Iar pentruca Bulgaria să poată fi câștigată,

Grecia să fie conciliantă și deoarece sunt nădejdi că se vor împlini dorințele Greciei în Asia Mică, fără orice îngrijorări s'ar putea accepta, că Serbia să renunțe în favorul Bulgariei de teritoriile ce ea deține în Macedonia. Ba n'ar trebui să excepționăm nici aceea, că Bulgaria să-și lărgească noua frontieră până la malul drept al Vardarului.

Iar dacă cesiunea teritoriului sârb-macedonean nu ar mulțami pe Bulgaria încât să o facă să intre în războiu, în cazul acesta, oricât de dureros ar fi, nu ar trebui să întârziem de a face și jertfa să sfâșiem Cavalla de către Grecia cedând-o Bulgariei, dacă în schimb Bulgaria ar fi învoită să intervină în războiu, sau baremi să manifesteze o neutralitate absolută și loială față de puterile balcanice. *Inființarea Mării Grecii și salvarea elenismului în Turcia merită această mare jertfă.*

Zelfa justiției maghiare.

— Din presa maghiară. —

„Azi-mâne zeitei justiției maghiare va trebui să i se dea în mână cântar de vite, deoarece acel instrument antic fin și gingaș nu va putea să măsoare greutatea de mâji a colosalilor ani de temniță. Actuala noastră legislațiune nu! numai în străinătate deșteaptă impresia, că în prezent decurge îmblânzirea unui trib sălbatec, ci și în noi deșteaptă sentimentul, că puterea ne consideră ca o hordă de negri sălbatici, ca viitori puscăriși, pe cari de pe marea pajiste a drepturilor și a libertăților îi vără într'un cerc tot mai restrâns.

Nu numai trebuie, ci e silă chiar. Avem războiu, stări excepționale și sub acest titlu, se pare, nu se prea permite nici critica, nici discuția. Cu toate că acest fapt deloc nu primejduiește interesele războiului. Războiul îl câștigă nu legile crude, ci soldații buni. Nu e compromițător nici în fața străinătății, dacă parlamentul ungar în frumose dezbateri și în mod serios critică felul poverii ce se pune pe umerii țării, cari atât de minunat suportă încercările războiului.

Care din dușmanii noștri ar putea să considere ca slăbiciune faptul, că proiectele guvernului sunt desfăcute fir de fir și apoi cercetate, conform celei mai extreme conștiințozități? Cine îndrăznește să facă alte deducțiuni decât ceea ce e adevărat, când considerăm prea mult zece ani de temniță, dacă cineva publică vre-o știre ofensătoare despre superiorul lui militar? Atât în disciplină cât și ce privește însuflețirea armata trebuie să fie una, un corp, un mare suflet, cetățenii să sprijine armata cu toată puterea lor morală și mate-

rială, dar că toate acestea sunt lucruri firești, pe cari atât de bine le asigură și legile vechi.

Este corect și just dacă pentru înșelători se prevăd pedepse mult mai severe. Dar te pune pe gânduri legea care își trimite umbra asupra întregii țări, și care ascunde soarele și dinaintea omului cinstit. Nu vedem că legislația țării ar intenționa o îmbogățire a viitorului cu mari creațiuni economice. Nu vedem aplicare pentru o eliberare a masselor de sub jugul de până acum. Zădarnic căutăm intențiunea de lărgire a drepturilor și a libertăților. În loc de aripi ni se pun greutatea. Deși țara poartă războiul pentru sborul viitorului.

(„Az Est”, nr. 111.)

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 24 Aprilie. — Se comunică dela cartierul general:

În Carpați pe alocurea s'au dat lupte violente de artilerie.

În sectorul defileului Ujoc am respins toate atacurile rusești întreprinse în cursul zilei.

Atacurile nocturne ale inamicului date împotriva noastră dealungul drumului dela Turka și spre vest de aci din nou s'au prăbușit cu mari pierderi. De altfel situația e neschimbată.

Berlin, 24 Aprilie. — Se comunică dela marele cartier general:

Frontul vestic: Toate încercările inamicului de a recuceri dela noi teritoriul dela nord și nordvest de Ypern, au eșuat.

Un puternic atac francez spre sud dela Ypern și un atac englez spre nordost (St. Juliene) dela Ypern, s'au prăbușit cu grave pierderi pentru inamic.

Asemenea soartă a avut azi dimineață și un alt atac inamic dat împotriva pozițiilor noastre dealungul drumului Ypern—Bixhoote și spre ost dela acesta. Noaptea trupele noastre au eucerit prin asalt localitatea Luserne, spre vest dela canal.

Numărul prizonierilor francezi, englezi și belgieni s'a urcat la 2470 soldați. Afară de 35 de tunuri și material pentru acestea am mai capturat numeroase mitraliere, puști și alt material de războiu.

În Champagne, spre nord dela ferma Beausejour azi noapte cu patru mine am aruncat în aer un tranșeu; cu acest prilej Francozii au suferit pierderi grave,

ce o parcurgeau, și — cu tot sborul lor necontenit — li se părea, dela o vreme, că stau locului și se sbat zadarnic, în văzduh.

Mici puncte negre se zăreau în nesfârșitul albastru al mării: corăbiile. Ele se ațineau pe urma lor, și când simțeau că aripele le-au slăbit prea mult, se coborau în spre ele, pentru a se odihni și a se hrăni cu fărâmele de acolo. Popasurile aceste le îngreunau și mai mult drumul. Numai atunci simțiau ele deabinele greul călătoriei. Aburii sărați ai mării le îngreunase aripele atât de mult; simțiau o sfârșeală prin toate încheieturile, și ațipiau într-o toropeală înrudită cu moartea, din care n'ar mai fi dorit să se deștepte.

Și se deșteptau, biete, mai repede, de cum s'ar fi așteptat. Acum, că răsbătuseră peste întinsul Mediteranei și se simțiau mai la adăpost, când țărnul se vedea în amândouă părțile, și insule prietenoase le ofereau adăpost la tot pasul, se pomeniră, dela o vreme, în cumplite bubuituri de tun, cum nu mai auziseră niciodată. O luară spre apus, fără să se opriască în locurile atât de prietenoase și binecunoscute. Bubuiturile dușmănoase se auziau din ce în ce mai rar, și ele își ziseră atunci, cu bucurie: „Am trecut peste primejdie... Erau numai povești de speriat copiii vorbele despre bătaie, vedeți că nu se mai aude nimic?”

Sburară câteva zile în pace, oprindu-se unde voiau, căci acum se știau călăuzi mai bine, și-și puteau da seama de drumul ce-l par-

curg, căci nu mai era marea sub ele, ci pământul.

Dar liniștea li se curmă din nou, chiar în clipa când zăriră linia atât de cunoscută

Bubuiturile de tunuri s'auziau iarăși; corbii rotiau în cărduri tot mai dese în preajma lor — și mirosul de hoituri și de praf de pușcă răzbătia tot mai penetrant până la ele.

„Să trecem repede” — și-au zis rândunelele și au luat-o apoi în susul apei, cu gândul să nu se oprească decât în satul lor. Pălcul se împrăstie, ca o ceață, într'un ciripit neîntrerupt. Mai gălăgioase erau cele ce se apropiu de cămin. Partea cea mai mare o luă spre miază-noapte.

Pălcul cellalt mai sbură o vreme în susul apei, apoi trecu în dreapta fluviului, ciripind tot mai vesel, în așteptarea cuibului ce-l întrezăreau.

Când să se coboare spre satul unde își părăsiseră cuiburile, rămaseră speriate, rotindu-se de câteva ori deasupra ruinelor, cu țipete desperate.

— Vedeți, — spuse o rândunea mai bătrână — nu era mai bine să ascultați de noi și să rămânem acolo?... Vă aduceți bine aminte, că în toamna trecută am plecat mai de vreme ca alțedăți, căci oamenii se învrăjbiseră încă de pe atunci, și gălăgia lor ne-a silit să ne vedem de drum, cât mai în pripă... Vedeți bine, că nu s'au astâmpărat nici până azi. Foc și pârjol a

rămas pe urma dușmăniei lor. Unde sunt cuiburile noastre? Unde sunt streșinile, ce adăposteau micile noastre lăcașuri de lut? Praf și cenușă a mai rămas! Și nu vezi grăunțe, nici gănganii pe nicăiri. Cu ce să trăim noi? Așa pățești, când te iai după vorba copilandrilor, cari abia și-au destins aripele și se cred mai înțelepți ca bătrânii!

Rândunelele tăceau posomorite. Nici chiar tinerii gușeși, cari alcătuiau opoziția și luau cuvântul cu orice prilej, — nu mai îndrăsniră să ciripească nimic.

Poposiră pe cel dintâi copac, ce le veni în cale, ciripind abia în șopte, îngrijorate de soarta ce le aștepta, contemplând cu desnădejde ruinile rămase pe urma prăpădului.

Vrăbii sfătoase sburau pe alături, aruncându-le vorbe de ocară: „La ce ați mai venit și voi acasă? Voi sunteți voiajori vestiți; cărați-vă de unde ați venit, că pe aici nici noi nu putem trăi, cari suntem băștinași și nu ne mutăm corțul ca țigani, după cum se schimbă vremea”. Rândunelele nu răspunseră nimic, păstrând, și pentru mai departe, disprețul lor suveran față de acești burghezi mediocri ai neamului într'aripat.

Un cârd de corbi rotia în apropiere. Cel mai bătrân din ei se abătu în spre copacul lor și le zise:

— Bine ați venit, jupânese! Mă închin cu plecaciune! Să nu vă mai fie teamă de nimeni!

mai ales fiindcă artileria lor bombarda propriile transeuri.

Intre Meusa și Mosella Francezii în mai multe puncte au repetat atacuri împotriva noastră. În atacul de baionete din pădurea Ailly noi am rămas învingători. De aici mai departe spre est din nou am alungat pe Francezi cari în unele puncte reușiseră să străbată liniile noastre. În Bois de Prétre am progresat.

În Vosgi ceața și zăpada împiedecă operațiile de războiu.

Frontul ostic: Situația pe frontul ostic e neschimbată.

Budapesta, 25 Aprilie. — Pe frontul din Carpați am obținut un nou succes lângă Koziowa în șesul Orawa. După un atac de sapeuri ce durează de câteva zile executat cu mare tenacitate ieri trupele noastre au cucerit prin asalt înălțimea Osty spre sud dela Koziowa. În același timp trupele germane atașate nouă au reușit să progreseze dealungul drumului și spre vest dela drum. În total am capturat 652 Ruși. Prin ocuparea înălțimei Osty și prin cucerirea coamei Zwinin întâmplată la începutul lui Aprilie trupele aliate au reușit în sfârșit să isgonească pe inamic din puternicele lui poziții de pe ambele laturi ale șesului Orawa pe cari el de luni de zile le apăra cu tenacitate.

În celelalte sectoare ale frontului din Carpați pe alocurea s'au dat dueli de artilerie.

În Galiția și în Polonia în general e liniște.

Berlin, 25 Aprilie. — Se comunică dela marele câmp general:

Frontul vestic: Lângă Ypern am obținut noi succese. Spre nord dela Ypern teritoriul inamic pe care îl cucerisem în 23 Aprilie cu toate atacurile inamicului l-am menținut și până ieri. De aci am continuat atacurile noastre spre est. Prin asalt am ocupat ferma Solaer, spre sudvest dela St. Julien, precum și localitățile St. Julien și Kersselaere și am progresat victorios spre Grabenstafel. În aceste lupte am capturat vre-o 1000 Englezi și numeroase mitraliere. Azi dimineață am respins cu grave pierderi pentru inamic un atac englez dat împotriva pozițiilor noastre spre vest dela St. Julien.

Spre vest dela Lille focul bateriilor noastre a prăbușit în germene o tentativă de atac a Englezilor.

În Argonne, spre sud dela Le Fourt de Paris am respins un atac a două batalioane franceze.

Pe înălțimile dela Mosella, spre sudvest dela Combrès Francezii au suferit o gravă înfrângere. Aci am luat ofensiva și printr'un asalt am forțat numeroasele poziții franceze ce se succedau. Încercările de noapte ale Francezilor de a recuceri din mâinile noastre teritoriul ce ocupasem, au esuat cu grave pierderi pentru inamic. În aceste lupte am capturat dela Francezi 24 ofițeri, 1600 soldați și 17 tunuri. De altfel între Meusa și Mosella numai în unele puncte ale frontului nostru

sudic s'a ajuns la lupte din apropiere, cari treceau încă și de Ailly.

La Bois de Prétre a eșuat un atac de noapte al Francezilor.

În Vosgi ceața mare a împiedecat și ieri operațiile de războiu.

Frontul ostic: Situația pe frontul ostic e neschimbată. Spre vest dela Ziechanow am respins două slabe atacuri rusești. Ca răspuns pentru aruncare de bombe din partea Rușilor asupra pașnicului oraș Neudenburg, din nou am aruncat 20 bombe asupra nordului de cale ferată dela Bialistok.

Nouă lupte la Dardanele.

Rotterdam. — „Daily News” anunță că Joi o parte din flota aliaților a bombardat forturile interne ale Dardanelor, iar o altă parte litoralul dela Galipoli. Culegătoarele de mine sunt în muncă continuă. Culegătoarele de mine sburate în același timp deasupra insulei Tenedos, aruncând asupra trupelor engleze de acolo 15 bombe. Paguba pricinuită încă nu se cunoaște. O bombă a scufundat un vas mai mic ce se găsea la tărâu.

Agitație în Bulgaria împotriva Greciei.

Sofia. — Opiniunea publică din Bulgaria e foarte surescitabilă dela incidentul dela Valandovo, dar mai cu seamă de când s'a răspândit vestea că *Grecia o sprijinește pe față pe Serbia*, iar în cazul unui conflict cu Bulgaria i-ar da ajutor împotriva acesteia. La granița Bulgariei se concentrează trupe grecești și Grecia are de gând pe motivul că apăra teritoriul Serbiei, să ocupe militărește unele localități din teritoriul macedonean al noii Serbii. Presa bulgară face ieșiri foarte violente împotriva Greciei, ba organul primului ministru Radoslavoff, „Narodni Prava”, care de altcum e foarte moderat, îi face atenție pe Greci într'un articol, scris într'un ton agitat, că Bulgaria consideră ajutoarea Grecilor ca o provocare, iar dacă trupele grecești ar ocupa teritoriul macedonean, ea va lua măsuri de retorsiune.

Fratele regelui Greciei în Paris.

Genf. — Fratele regelui Greciei, printul Gheorghe a sosit Sâmbătă la Paris, unde a avut consfătuiri îndelungate cu ministrul francez Delcassé.

Luptele în Belgia.

Copenhaga. — Din Paris se anunță că între Dixmuiden și Bixchoote se dau noaptea lupte mari între trupele numeroase, ce au fost concentrate pe acest front de ambele părți.

Amsterdam. — „Times” din Londra anunță că pentru cota 60 se dau lupte cu pierderi foarte mari. Germanii atacă St. Elois.

Circulația vapoarelor în Marea-Nordică a fost sistată.

Amsterdam. — Circulația de vapoare în Marea-Nordică e sistată pe timp nehotărât, probabil că în vremea aceasta se vor face transportări de trupe.

Plecarea lui Giérs la Roma.

Genf. — Din Petrograd se anunță: Ieri a plecat la Roma Giers, care a fost însărcinat cu conducerea ambasadei rusești din capitala Italiei, în locul fostului ambasador rus Krupensky. Noul ambasador rus la Roma se va opri pentru câteva zile în București și Niș, dar Sofia nu o va atinge în drumul său.

Faptul acesta e comentat viu de presa rusească și cea italiană.

Armata Franței.

Roma. — Deputatul Bevione, care făcuse de curând o călătorie prin Franța spune că în linia de bătaie se găsesc 3 milioane și jumătate de soldați francezi, iar rezervele armatei franceze de prezent se urcă la un milion și jumătate.

Asasinarea revoluționarului Sandasky.

Sofia. — Știrea că șeful revoluționarilor bulgari din Macedonia Sandasky a fost asasinat pe drumul ce duce la Newrocop (Noua Bulgaria) a provocat mare tulburare în întreaga Bulgaria. Se crede că Sandasky a fost victima unei conjurații sârbo-grecești. Activitatea lui de altcum era urmărită cu multă atenție la Atena și Niș și era bănuț de mult că organizează revoluția Bulgarilor din Macedonia.

Concentrări în România.

București. — Pe ziua de 6 Aprilie v. au fost concentrați la regimentul 48 infanterie din Buzău pentru 30 zile rezerviștii din contingentele 1897 până la 1907 inclusiv, cari fac parte din următoarele categorii:

1. Toți dezertorii și nesupușii cari au fost amnestiați în 1914 prin decretul din 3 Octombrie;

2. Rezerviștii cari au făcut în 1914 mai puțin de 20 zile concentrare;

3. Toți rezerviștii cari n'au făcut în cursul anului trecut nici un fel de concentrare (afară de cei dispensați de mobilizare);

4. Rezerviștii, cari la concentrările din 1914 au fost dispensați ca fiind funcționari în servicii ce le dădeau dreptul la dispensă și cari în urma concentrărilor au fost înlocuiți, și deci nu mai sunt dispensați de concentrări și nici de mobilizare.

Puii noștri pot să se adăpostească liniștiți în cuiburi. Aci paserile de pradă — cum le numiți voi, în batjocură — au atâta hrană, încât pot să vă împrumute, cu prisosință. Nu duceam noi lipsă nici până acum; dar azi putem trage deget chiar cu împăratul vultur... Suntem așa de ghiftuiți și de bogăți, încât tot neamul pășăresc ar putea să ia pildă dela noi. Priviți-mă bine și observați, cum am întinerit, cu toate că nu sunt chiar de ieri-alaltăieri. Nu ne mai hrănim de-acu cu hoituri de animale, ci cu stârvuri de oameni... Și carnea de om e cea mai dulce pentru stomacul cam deranjat al unui corb bătrân! Vezi, oamenii se țin așa de cumiți — am avut ocazii destule să ne convingem de cumintenia lor — dar ei nu înțeleg un lucru așa de evident: cea mai bună carne e cea de om. Auziam, din poveștile noastre, că oamenii negri încă se hrănesc cu carne de om. Aceia sunt mai deștepți: sunt pe semne un fel de corbi și ei, că înțeleg care e bucata cea mai rafinată... Aștia, albi de pe aici, se omoară și când au înaintea lor mormane de hoituri atât de gustuoase, în loc să se ospăteze cum se cade, după atâta trudă, îi lasă în știrea Domnului să putrezească, ori, dacă au răgaz, îi îngroapă în pământ. Spuneți voi nu sunt oamenii niște nebuni de legat? Pentru ce se luptă ei atunci, dacă nu se hrănesc cu carnea dușmanului mort, care e cea mai dulce carne de pe lume?

Rândunelele tăceau, ascultând îngrozite povestea corbului bătrân. — Nu răspundeți? urmă

el — destul de rău! Ar fi vremea să vă băgați și voi odată mințile în cap! Ce credeți voi, că musculițele pe cari le înghițiți cu atâta poftă, sunt mai hrănitoare ca hoiturile? Și e și păcat... Gângăniile, pe cari le striviți voi cu ciocul sunt vietăți — și așa scrie la carte, că toate vietățile au dreptul să trăiască — dar noi ce stricăm? Gustăm din mortăciuni; hoiturile nu se pot supăra de asta, căci viața lor e încheiată și noi nu facem decât să le ușurăm opera de discompunere și de împreunare cu natura — mamă... Băgați de seamă, jupănelor, că am cetit și eu puțină filozofie? He he! Ia, băgați-vă mințile în cap — v'o repet — și vă lăpădați șorturile albe. Azi negru e culoarea de preferință; întrebați de oameni, dacă nu credeți! Și așa cum zic, luați și voi haina noastră și obișnuți-vă cu hrana, ce o mâncăm noi. În curând vi se destind ciolanele; nu veți mai fi așa de rebegeite... zău, nu vă supărați, dar se vede că vă hrăniți numai cu țânțari... Și — s'auzim de bine, jupănese, până dimineață vă mai răsgândiți!

Dimineața, când corbul s'a abătut pe la copacul cu rândunelele, n'a mai găsit nici una.

Unde erau? Au plecat în altă parte? S'au înapoiat în țările mai calde și mai pașnice?

Nu putea ști nimeni.

Și corbul croncăni, cu adâncă filozofie:

— Vezi, ce proaste sunt flūșturatele astea! Să ia frunza 'n buză, când le aștepta aici atâta belșug!

INFORMAȚIUNI.

Arad, 26 Aprilie 1915.

† Generalul G. Angheliescu.

București, 24 Aprilie n.

Mercuri seara a încetat subit din viață la Târgu-Jiu, unde se duse să petreacă sărbătorile, generalul în rezervă G. Angheliescu, unul din cei mai apreciați și mai stimați ofițeri ai noștri. Generalul Angheliescu se născuse în București. Făcuse parte din prima promoție a scoalei militare și a fost ofițer pe timpul lui Cuza. Fire entuziastă, el a luat parte la războiul pentru unitatea și independența Italiei. La venirea în țară a Domnitorului Carol, Angheliescu era maior și comanda batalionul 1 de vânători. În campania dela 1877, el a luat parte cu gradul de colonel, ca comandant al diviziei a III-a care a luptat la Plevna. După căderea Plevnei, el a fost avansat general pe câmpul de luptă, — fiind numai în vârstă de 38 de ani.

În 1882, generalul Angheliescu a fost ministru de război în cabinetul bătrânului Ion Brătianu. Dela 1882—1896, adică timp de 14 ani el a fost comandantul corpului I de armată.

Părăsind oștirea, din cauza limitei de vârstă, generalul Angheliescu s'a înscris în partidul liberal, fiind ales senator în mai multe legislaturi.

Moartea bătrânului oștean este viu regretată atât în rândurile armatei cât și în genere în toate cercurile în cari era cunoscut.

Inmormântarea s'a făcut Duminecă la 3 d. a.

Cortegiul funebru a pornit dela locuința defunctului, urmat de membrii familiei și de numeroși prieteni, cunoscuți și ofițeri din garnizoana București.

Cosciugul a fost așezat pe un afet de tun și urmat de trupe în ordinea următoare: un escadron de escortă regală, trei perne cu decorațiuni, purtate de către un maior, afetul de tun tras de șase cai. Trăsura palatului regală la Dautmont, regimentele 2 și 9 de vânători, 6 și 21 de infanterie, pionierii, câte un divizion din regimentele 2 și 10 artilerie și 2 obuziere, regimentele de cavalerie și roșiori și escorta regală.

Parada militară era comandată de d. general Bogdan.

După oficierea serviciului religios, d. Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului, și ministru de război, a ținut o cuvântare arătând meritele defunctului și munca ce a depus în folosul țării și armatei.

A mai vorbit d. colonel V. Parfenie, din partea soc. ofițerilor veterani, „Virtutea militară”.

D. V. G. Mortun, ministru de interne, a expedit o telegramă.

S'au depus coroane de către Palatul regal, societatea veteranilor „Virtutea miliatră”, garnizoana Târgu-Jiu, familia G. Nisa Ionescu, familia Angheliescu, familia Sadée, Agathe și Emile, corpul I armată, batalionul 1 de vânători etc.

Odihnească în pace.

Dela Academia Română. — Comunicarea dlui prof. N. Iorga. — Vineri după amiază, Academia Română a ținut ședință publică sub președinția dlui Dr. C. Istrati.

Cu acest prilej d. prof. N. Iorga a făcut o interesantă comunicare: „Câteva lămuriri noi cu privire la Istoria Românilor”.

D-sa s'a ocupat în această comunicare de două lucrări aproape necunoscute, cari tratează despre Unirea Principatelor.

Una din aceste lucrări este a francezului Doze, care analizează nu numai situația politică, dar și starea economică și culturală a țării surori, — cealaltă a englezului William Senior, cari sub formă de interviewuri cu diferite personalități marcante din Europa, aruncă o lumină interesantă asupra modului cum erau înțelese și privite interesele noastre din Europa.

Trecând la alte ordine de idei, d. prof. N. Iorga vorbește apoi despre viața sfântului Eremia Valahul, mort la 1625 în Neapole. Sfântul Eremia era moldovean de origine, născut la Suceava. Intrând în viața monahală, el a călătorit mult prin Ardeal, Ungaria, Austria, și Ita-

lia, devenind popular prin virtuțile sale, cât și prin minunile pe cari era în stare să le săvârșească.

Congregația comitatului Arad. Azi, Luni, înainte de amiază s'a ținut adunarea congregațională a comitatului Arad.

Prefectul I. Urban deschizând adunarea la orele 9 a exprimat recunoștința congregației față de energia, vitejia și patriotismul dovedit de soldați pe câmpul de război. La propunerea reprezentantului Dr. Zoard Lazar congregația a votat mulțămire protocolară funcționarilor comitatensi și notarilor pentru activitatea lor rodnică dezvoltată în cursul războiului. Numitul reprezentant a mai cerut să se intervină la guvern pentru regularea păraielor Teiuș și Sartoș, iar vorbind despre comitetele economice cercuale, cari au fost însărcinate cu conducerea afacerilor economice și de alimentare a comunelor, spune că aceste comitete nu-și înțeleg chemarea îndestul. Prezintă în aceasta privință ca pildă de urmat activitatea și intențiunile pretorului din Siria Ștefan Farago.

A urmat după aceasta discutarea punctelor dela ordinea de zi și rezolvirea mai multor chestiuni de ordin administrativ.

Concertele d-șoarei Aca de Barbu. Niște ziare germane și maghiare din Sighișoara și Reghinul-săsesc, pe cari le-am primit zilele trecute la redacție, ne-au adus aminte de-o simpatică artistă a noastră. Este cântăreața de operă d-șoara Aca de Barbu, fosta bursieră a societății noastre teatrale. Petrecând mai mult timp în străinătate, și-a completat studiile, s'a reîntors acuma în patrie, unde, cu tot războiul care pune capăt artei, a avut prilej să aranjeze două concerte de binefacere, unul în Sighișoara la 25 Martie a. c. și al doilea în Reghinul-săsesc în 12 l. c.

Ambele concerte, precum ne relatează zările „Shässburger Zeitung”, „Gross-Kokler-Zeitung”, „Nagy Küküllö” și „Sächsisch-Regener Wochenblatt”, au avut un succes frumos, dovedind publicului românesc și strian că d-șoara Aca de Barbu a realizat progrese îmbucurătoare în arta cântecului. Ultimul ziar relevă cu deosebire părțile de solo din operele clasice „Troubadour” și „Faust”, în cari artista a dovedit, că dispune de distinse calități muzicale, tehnică frumoasă, voce curată, joc minunat și pricepere adâncă în interpretarea rolurilor de operă.

Ne bucurăm de aceste elogii aduse d-șoarei Barbu și o felicităm călduros.

Incediu mare în Arad. Azi la orele 10 înainte de amiază s'a semnalat izbucnirea unui incendiu în moara cu vapori pe șoseaua ce duce la Pecica, a societății arădane de îngrășat porcii. Pe când ajunseră pompierii la fața ocului moara se găsea întreagă în flăcări. Ajutor nu s'a mai putut da, moara a ars întreagă împreună cu edificiul în cari se găseau mașineriile. Focul s'a iscat în podul moarei. Paguba în material se urcă la 3—400,000 coroane. Moara a fost asigurată pe suma de un jumătate milion coroane.

Prima știre dela prizonierii din Przemysl — scrie „Drapelul” — a sosit la Lugoj dela locotenentul i. r. Emanuil Comșa, directorul băncii „Crișana” din Brad, a cărui soție (fiica protopresbiterului nostru Dr. G. Popovici) se află în Lugoj. În scrisoarea începută în Przemysl la 24 Martie și încheiată la 29 Martie în Chiev spune, că a luat parte cu regimentul 5 de honvezi la ultima eșire, scăpând ca prin minune și se află bine și sănătos în captivitate, fără a ști încă unde va fi transportat. Iar în o cartă postală datată din 3 Aprilie la Riagsk (stampilată după calendarul vechiu 21 Martie) și sosită la Lugoj ieri, spune că este în drum spre Siberia, unde va fi internat probabil la Omsk. „Calea e lungă” — scrie d. Comșa — dar suntem în bună dispoziție. Rușii tratează bine cu noi, punându-ne și vagoane de dormit la dispozițiune.” Sperăm a primi vești mulțumitoare și dela ceilalți iubiți ai noștri, cari au fost împresurați la Przemysl.

Concedierea soldaților pentru lucrările de câmp. După cum se anunță din Budapesta pentru lucrările de câmp primesc concediu numai soldații cari se găesc în interiorul țării. Solda-

ților cari se găesc pe câmpul de bătaie nu li se acordă concediu și astfel toate cererile în privința aceasta sunt fără scop.

Linii noi ferate în România. Din București se anunță: D. Dr. Angheliescu, ministrul lucrărilor publice, a dispus să se înceapă lucrările liniilor București-Craiova, Făurei-Tecuci și Tulcea-Medgidia. Toate aceste linii au o deosebită importanță. Linia București-Craiova — care e proiectată de atâția ani, va deveni acum fapt. S'a luat în acelaș timp dispoziția ca în stațiile principale să se înceapă construirea de magazii și hangare.

Flagelul locustelor în Egipt. Ziarul „Morning Post” află din Egipt că flagelul locustei se întinde în Egipt, și s'a luat măsuri de combatere. Recolta bumbacului ar fi amenințată. În momentul de față locustele distrug recoltele între Ierusalem și Elarich. Triburile nomade din peninsua Sinai fug spre Egipt.

Impăratul Napoleon despre apărarea fortărețelor. Acum când fortăreața Przemysl a căzut, din cauza foametei în mâna Rușilor, credem că este interesant de a ști ce părere avea marele împărat Napoleon despre fortărețele asediate.

În notița sa asupra apărării fortăreței Corfu (datată din castelul Rambouilles, la 19 Mai 1811), el zice: „Este de mare însemnătate pentru onoarea comandantului și gloria armatelor franceze de a prelungi apărarea.”

Trebue să se reziste până la ultima zi, fără să se țină socoteală că vor sosi sau nu trupe în ajutor. A se preda cu o zi mai înainte este o crimă militară. Un comandant trebue să vadă numai fortăreața sa și să prelungească apărarea ei...”

Cu un alt prilej el scrie din Dresda la 19 Iunie 1813, mareșalului Berthier:

„Comandanții fortăreței... sunt însărcinați să apere un post și ei trebue să facă aceasta până la extrem, deoarece fiecare zi, pe care o adaugă la apărarea fortăreței lor, îi pot pune în situațiunea de a fi despresurați împiedcând pe dușman de a dispune de trupele sale...”

Cu un cuvânt, o fortăreață trebue să se apere până când nu mai are pâine și iarbă de pușcă, sau până când dușmanul, după trecerea șanțurilor a pus piciorul în spărtură și apoi și atunci guvernatorul este vinovat dacă n'a săpat un alt șanț ca să facă spărtura nefolositoare.

Venizelos nu se mai retrage din viața politică. Se anunță din Atena, că d. Venizelos și-a schimbat planul de a se retrage pentru totdeauna din viața politică. El a declarat: „Numai regele nu mă va mai vedea!” D. Venizelos iubește prea mult lupta pentru a renunța la ea pentru totdeauna.

— „Dar pentru a putea lupta trebue să am speranța victoriei. Sunt încredințat că alegerile îmi vor da majoritatea, mai ales dacă vor vota și epiroții”.

D. Dr. Dionisiu Pop, originar din Lozna-mare, sublocot. ces. și reg. în rezervă, fiind concediat din cauza rănirii sale pe câmpul de luptă din Galiția, a făcut în 16 Aprilie a. c. cu succes bun examenul de judecător și avocat înaintea comisiei cenzurătoare din Târgul-Murășului. Din acest prilej d-sa a dăruit suma de șase coroane pe seama fondului ziaristilor români. Felicitări și mulțămiri.

— D. maior I. Bogdan din Pojon a dăruit suma de 2 cor., iar d. inv.-dir. pens. Teodor Pânăzan din Sâncel 1 cor. D. paroh I. Brotea din Mateiaș a dăruit suma de 5 cor. Mulțămiri.

Ultima oră.

MISIUNEA DLUI COLONEL RUDEANU DIN ARMATA ROMÂNĂ.

București. — D. colonel Rudeanu, directorul superior al armamentului la ministerul de război, a plecat în Italia și Elveția.

„TIMES” DESPRE LUPTELE DIN CARPAȚI.

Petrograd. — Ziarul „Times” se ocupă într'un articol de fond cu luptele din Carpați și scrie că

aceste lupte vor dura probabil încă săptămâni întregi.

Aceste lupte nu pot avea decât un singur rezultat, dar dela aceasta să nu se aștepte o invazie mare în Ungaria, căci Rușii au aiurea obligațiunii mari, ei trebuie să se gândească la cucerirea Cracoviei, care le este absolut necesară, apoi trebuie să curețe Suvalki și Polonia de inamic, operațiuni, cari necesită timp îndelungat.

LUPTA E IN CURGERE LA GALIPOLI.

Atena. — Flota triplei înțelegeri bombardează fără întrerupere pozițiile turcești de pe peninsula Galipoli. Trei avioane engleze au aruncat bombe asupra orașului Madytos; 10 oameni au fost uciși, între aceștia se găsește și mitropolitul grec.

Focul bateriilor turcești a alungat acești aviatori. Aceeaș soartă a avut-o un balon captiv, care vrea să descopere pozițiunile turcești din golful Saros.

În golful Saros bateriile turcești au bombardat cu efect două vase de războiu engleze.

POȘTA REDACTIEI.

V. B. Iasmin. Relativ la întrebarea dv. răspundem: era tocmai poezia dv. „Mănăstirea Dealu-Mare”. Exemplare de cari cereți mai avem. Multe salutări. (C. S.)

POȘTA ADMINISTRATIEI.

D. V. Cziple, Zelău. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Iulian Fărcaș, Nadășul-inf. Am primit 21 cor. în abonament până la 15 Iulie a. c.

Terentie Gavrilă, Brusturi. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Ilie Moga, Sascior Am primit 7 cor. în abonament până la 31 August a. c.

Jiva Văcărescu, Chinez. Am primit 14 cor. în abonament până la 15 Iulie a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu

DOMRIȘOARĂ ROMÂNĂ

caută loc la o familie română CA CRESCĂTOARE (bonă), ori ca domnișoară de conversație la o damă.

Adresa e la administrația ziarului. (Ji 2421—1)

„RACHIU

prefript de coarne (delicatesse) din anul 1910, tărie 48%, mai sănătos și mai bun decât cognacul, trimitem cu rambursă 3 litre în sticle îmbrăcate cu nuele cu 9.20 cor. Sticlele francate și nevătămate le primim pentru 1.80 cor.”

„Pruna”

societate industrială și comercială pe acții Du 2418—5 în Marosillye.

(He 2298-24)

Viță americană altoită

precum și Port-Altol și

Butași - Americani

furnizează renumita firmă:

Caspari Friderich

Mediaș, (com. Nagy-küküllő)

Selectiunea garantată. Cereți catalogul!

VINURI

vechi și noul de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Siria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912

Vin alb	—	—	78	—	64
Rizling	—	—	80	—	68
Rosu de Mîntș	—	—	160	—	120
Carbenet	—	—	140	—	—

Vinuri vechi și nou din anul 1914.

Vin alb	—	—	56	—	48
Rizling	—	—	58	—	50
Siller	—	—	60	—	—

Rachiuri.

Rachiu de treve	—	—	—	—	220
Rachiu de treve specialitate	—	—	—	—	260

Expediez la dorință în sticle și în cantitate mai mică vin.

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni Pentru Calitatea vinului garantez

no 947

Petru Benea

propr. și neg. de vinuri Világos (Arad m.)

SALON -cremă 1 cor. 30 fil.
-pudră 1 „ 30 „
-săpun 1 „ — „
-manicür „ 65 fil.

Comandele din provincie se expediază zilnic în mod prompt. ::

Farinacia la „Sf. Francisc”

Budapesta, bulevarul Űllői nrul 56.

(E. 2375)

„MUREȘANUL”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOC. PE ACȚII ÎN MÁRIARADNA.

Convocare.

P. T. acționari ai institutului de credit și economii „MUREȘANUL” societate pe acții în Máriaradna, prin aceasta sunt poftiți la

a XVII-a adunare generală,

care se va ținea în localitățile din Mariaradna ale institutului „MUREȘANUL” Miercuri în 12 Maiu 1915 a. c. la 10 ore a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale; constatarea acționarilor prezenți și a acțiilor pe cari le reprezintă.
2. Alegerea alor 2 notari, 2 verificatori și 3 scrutinători
3. Raportul direcțiunei și al comitetului de supraveghere despre anul de gestiune 1914.
4. Aprobarea bilanțului, a contului Perdere & Profit și împărțirea profitului curat.
5. Darea absolutorului pe seama direcțiunei și a comitetului de supraveghere.
6. Fixarea marcelor de prezentă pe anul 1915.
7. Alegerea alor 3 membrii în direcțiune.
8. Eventuale propuneri conformate statutelor.

Direcțiunea.

Notă: La adunarea generală pot participa cu vot consultativ și deciziv numai acei acționari, cari sunt trecuți ca proprietari în registrul de acții cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și cari până la deschiderea adunării generale își depun acțiunile la cassa institutului, ori la institutule „VICTORIA” în Arad și „ALBINA” în Sibiu (§ 20 din statute.)

„MUREȘANUL”

takarék- és hitelintézet részvénytársaság, MÁRIARADNA.

Meghívó.

A „MUREȘANUL” takaré- és hitelintézet Máriaradna, t. részvényesei ezennel meghivatnak a

XVII-ik rendes évi közgyűlésre,

mely f. évi május 12-én szerdán délelőtt 10 órakor fog az intézet helyiségében megtartatni.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlés megnyitása; a jelenlevő részvényesek és részvényeiknek megállapítása.
2. Két jegyző, 2 hitelesítő és 3 szavazat szedőtag választása.
3. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése az 1914 évről.
4. A mérleg, veszteség és nyereség számlák jóváhagyása és a tiszta nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
6. A jelenléti jegyek megállapítása 1915 évre.
7. Három igazgatósági tag választása.
8. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényesek birnak, kik a közgyűlés előtt legalább 6 hónappal miní tulajdonosok vannak az intézet könyveibe bevezetve és akik a közgyűlés megnyitásáig leteszik részvényeiket az intézet pénztárához, vagy a „Victoria” tak. és hit. intézet Aradon és „Albina” tak. és hitelintézethez Nagyszében. (Alapszabály 20. §-a.)

„MUREȘANUL”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII ÎN MARIARADNA.

ACTIVA		31 Decembrie 1914.	Bilanț — Mérleg		1914. december 31.	PASIVA	
42	Cassa — Pénztár		14113	19	24	Capital social — Részvénytőke	150000 —
	Bon în Giro-Conto și la alte bănci — Giro-számla és követelések más pénzüzeteknél				110	Fond de rezervă — Tartalék alap	87433 —
122	Giro-Conto la B. A. U. — Giro-számla az O. M. B.	891	61		111	Fond de penziune — Nyugdíjalap	24260 80
123	„Victoria” Arad	6700	—		132	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	666883 95
105	„Temesvár-városi takarékpénztár.”	2338	—		102	Depuneri în Cont-curent — Betétek folyószámlára	2687 44
124	Escont — Váltók		1475196	99	115	Depozit de cassa — Pénztári letét	23926 86
125	Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök		12473	—	117	Reescompt — Visszleszámitolt váltók	731725 84
126	Impr. pe oblig. cu cavenți — Kötvény kölcsönök		6394	—	78 99	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	910
127	Cont-Curent cu acop. — Folyó-számla fedezettel		62980	67	112 146	Creditori — Hitelezők	1168 02
128	Impr. pe amanet — Előleg értékpapirokra		11015	—	144 133	Tranzitoare — Átmeneti tételek	
129	Efecte — Értékpapirok		40575	—		Dare nesolvită după Interesele de depuneri — Ki nem fizetett betéti kamatadó	1941 15
130	Mobilier — Berendezés	3340	—			Interese tranzitoare anticipate — Előre felvett kamatok	8430 50
	Amortizare — Leírás	340	—			Profit: — Tiszta nyereség:	
120	Realități — Ingatlanok		26593	—		Transpus din 1913 — Áthozat 1913-ból	771 32
118 116 104 131	Debitori — Adósok		29529	07		Profit curat în 1914 — Tiszta nyereség 1914-ben	6728 68
	Tranzitoare — Átmeneti tételek						
	Interese de reescompt — Visszleszámitolási kamatok		6307	80			
	Interese restante — Hátralékos kamatok		8760	23			
			1706867	56			

DEBIT		Profit și Perdere		CREDIT		
30	Interese pentru Fondul de rezervă — Kamata a tartalékalapnak	4163	50	135	Interese dela escont — Váltók utáni kamata	125023 35
65	Interese pentru Fondul de penziune — Kamata a nyugdíjalapnak	1357	82	136	Interese dela Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök utáni kamata	756 36
143	Interese după Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek utáni kamatok	39597	21	138	Interese dela Imprumuturi pe oblig. cu cav. — Kötvény kölcs. utáni kamata	289 26
113	Interese după Depuneri în Co Co Folyószámlabetétek utáni kamatok	194	27	106	Interese dela Impr. pe amanet (Lombard) — Lombard utáni kamata	966 74
134	Interese de reescompt — Visszleszámitolási kamata			55	Interese dela Efecte publice — Értékpapirok jövedelme	1890 —
	Spese — Költségek:			148	Interese dela Cont-curent cu acoperire — Folyó-számla kölcs. utáni kamata	5823 43
140	Salare — Fizetések	7440	—	137	Proviziuni — Iutalék	4807 36
141	Bani de cvartir — Lakpénz	1180	—	70	Pretenziuni descrise — Behajtott leirt követelések	1204 88
94	Adaus de scumpete — Drágasági potlék	957	24	79	Profit transpus — Áthozott nyereség	771 32
86	Marce de prezentă — Jelenléti díjak	1200	—			
114	Porto — Porto	1124	46			
119	Spese de birou — Irodai költségek	4527	28			
	Dări — Adók:					
142	Dare directă comunală și cult. — Egyenes községi adó kultusz	8138	72			
30	10% dare de Interesele după Depuneri — 10% adó a Betéti kamata utáni	3985	13			
145	Competință de timbru — Illeték	209	64			
119	Amortizări — Leírás		340			
	Profit — Tiszta nyereség					
	transpus din 1913 — Áthozat 1913-ból curat în 1914 — Tiszta nyereség 1914-ben	771	32			
		6728	68			
			141532	70		

Mariatadna, la 31 Decembre 1914.

Thomas Pompilius m. p.

șef de birou, primcontabil — iroda főnök, főkönyvelő.

DIRECȚIUNEA — IGAZGATÓSÁG:

P. Givulescu m. p.

Tuducescu m. p.

Raicu m. p.

Meletiu Suci m. p.

Dr. Avramescu m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE — FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Subscrisul comitet de supraveghere am ezamatat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale. Alólirott felügyelő-bizottság jelen számlákat felülvizsgálta és a főkönyvekkel teljesen megegyezőknek találta.

A. Bozgan m. p.

Georgiu Botta m. p.

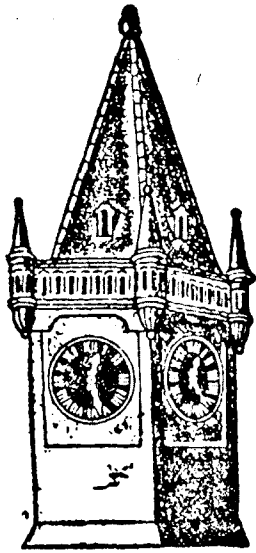
Vasilon m. p.

Papp Ilie m. p.

Ioan Moldovan m. p.

revizor expert al „Solidaritătii” — a „Solidaritáta” szakrevizora.

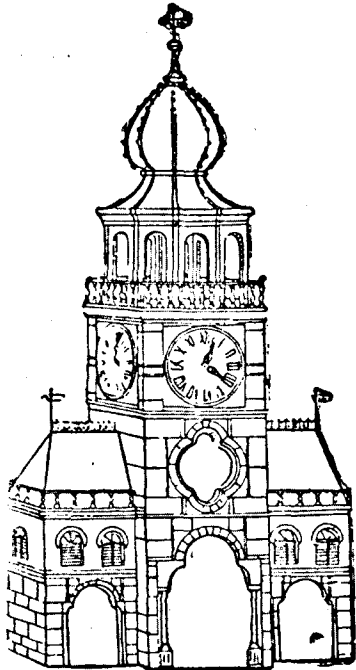
CEASURI PENTRU BISERICI.

**SZÁNTHÓ
GYULA**

fabrică de ceasuri pentru biserici
NAGYVÁRAD,
Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanție pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimite gratis. Plăci (tablă) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.

500 cor.

plătesc acela care după întrebuințarea
apei de dinți **BARTILLAS**
— o sticlă 80 fil. — mai are durere
: de dinți sau miroasă gura. :

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.

:: **L. PLAN** ::

Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară pronunțat **Apă de dinți Bartilla**; pentru denunțările falsificațiilor plătesc onorar bun. În comunele în cari nu se poate căpăta această apă trimit franco 7 sticle pentru prețul 5 cor. 80 fil.

ATELIER DE CURELĂRIE, ȘELĂRIE și COFERĂRIE
ORENDT G. & FEIRI W.

ODINIOARA SOCIETATEA CURELARILOR
Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit vânat, sport și voiaj, poclăzit și procovăuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie pe lângă prețurile cele mai moderate. CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CUSUT ȘI LEGAT SKY (vârzobi), permanent în depozit. Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere se trimite franco. (O-9)

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

**CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC
ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA**

„CONCORDIA”

SOCIETATE
PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI
NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: *mașini de culor, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat olișoie*, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de *opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru bănel și societăți, precum și tipărituri advocațiale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri*. Amunșul funebrale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, ÎN SIBIU.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „ALBINA”, sunt invitați prin aceasta în virtutea §-lui 20 din statutele societății la

a XLII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Sibiu, Sâmbătă în 15 Maiu 1915 st. n., la orele 10 a. m., în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii” cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Bilanșul anului de gestiune 1914 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului net realizat conform bilanșului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
5. Alegerea a 3 membrii în consiliul de administrațiune cu mandat pe 5 ani, un membru pe 4 ani și unul pe 2 ani.
6. Alegerea a 5 membrii în comitetul de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
7. Autorizarea direcțiunii pentru a face eventualele schimbări reclamate de tribunal.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală, în persoană, sau prin plenipotențiați, în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Mercuri în 12 Maiu a. c. st. n. la 6 ore p. m. la cassa centralei noastre în Sibiu, a filialelor din Brașov, Bozovici, Elisabetopole, Lugoj, Marosvásárhely și Mediaș, sau la agenturile din Dicio-Sânmărtin, Orșova, Sânnicolaul-mare și Seicamare.

Depunerea acțiilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: „Ardeleana” în Orăștie; „Agricola” în Sebeșul-săsesc; „Auraria” în Abruđ; „Bihoreană” în Oradea-mare; „Bocșana” în Bocșa-Montană; „Doina” în Câmpeni; „Furnica” în Făgăraș; „Lipovana” în Lipova; „Mureșana” în Reghinul-săsesc; „Oraviciana” în Oravita; „Patria” în Blai; „Sebeșana” în Sebeșul-săsesc; „Silvania” în Șimleu; „Târnavăana” în Sighișoara; „Timișana” în Timișoara; „Victoria” în Arad și „Cassa de păstrare în Mercurea și în Săliște, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 8 Maiu a. c. st. n.

Sibiu, 20 Aprilie 1915.

DIRECTIUNEA.

„ALBINA” institut de credit și de economii în Sibiu.

A XLII-a încheiere a Conturilor cu 31 Decembrie 1914.

ACTIVE		Contul Bilanțului		PASIVE	
Cassa în numărar	213508	44	Capital societar	6000000	—
Monete	347	02	Fond general de rezervă	1.100.000	—
Cambii de bancă	19.259.704	49	Fond de garanție al scrisurilor fonciare	560.000	—
Credite camb. cu acop. hipot.	9.624.534	13	Fond de pensuni	899.315	44
Impr. hip. în scrisuri fonciare	12.115.085	63	Fondul „Parteniu Cosma”	49186	—
Impr. hipotecare în numărar	404.820	59	Depozite spre fructificare	22489462	39
Credite de cont-curent	4852240	71	Scrisuri fonciare cu 5% în fiorini în circul.	436.000	—
Credite personale	1636997	26	Scrisuri fonciare cu 5% în cor. în circulație	8.228.000	—
Avansuri pe efecte publice	43107	50	Scrisuri fonciare cu 4 1/2% cor. în circulație	2.292.000	—
Casele institutului la Centrală și Filiale, realități dela Brașov și div. realități de vânzare	1150274	27	Scrisuri fonciare eșite la sorti în circulație	115500	—
Efecte publice	3384717	60	Cambii de bancă reescomptate	7962386	61
Acțiuni dela diverse bănci	314800	—	Diverse conturi creditoare	3076498	98
Efectele fond. de garanție al scris. fonciare	531301	—	Dividendă neridicată	4348	—
Efectele fond. de pensuni al funcț. institut.	349430	—	Interese anticipate pro 1915	260355	69
Interese transitoare de efecte	61118	54	Interese transitoare de scris. fonciare	143113	75
Mobilier amortizat	—	—	Profit net	458200	57
Debitori	7444	61			
Interese transitoare restante	124935	64			
	54074367	43		54074367	43

DEBIT		Contul Profit și Perdere		CREDIT	
Interese:			Interese:		
pentru depoz. spre fructificare	1.190.166	37	dela cambii de bancă	972.048	40
pentru scrisuri fonciare	493.425	72	„ cred. camb. cu acop. hip.	556.047	70
pentru impr. luate pe efecte	110.621	28	„ împrumuturi hipotecare	636.984	17
Spese:			„ credite de cont-curent	328.111	41
Salare	274.064	09	„ efecte publice	199.202	27
Bani de cuartir	50.205	—	„ credite personale	106.015	64
Impr. registre, porto, diver.	56.772	44	„ avans pe efecte	3.144	12
Marce de prezență	6.260	—	Provizțiuni	27750	64
Contribuțiune:			Chirii	20899	28
directă	96.196	80	Profit la monete	4725	28
10% dela interese de depozit	119.016	64			
Profit net	458200	57			
	2854928	91		2854928	91

Cosma m. p., director executiv

Sibiu, la 31 Decembrie 1914.

Iosif Lissai m. p., contabil-șef.

DIRECȚIUNEA:

A. Lebu m. p.

St. Stroia m. p.

Bârseanu m. p.

Dr. E. Roșca m. p.

G. Dima m. p.

Dr. Bologa m. p.

Iosif Pușcariu m. p.

Dr. Comșa m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sibiu, 21 Aprilie 1915.

Raportul comitetului de supraveghiere:

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile „Bilanț” și „Profit și Perdere” pro 1914 ale institutului de credit și de economii „Albina”, am aflat singuraticile pozitii în consonanță numerică cu cărțile principale și extrasele din cărțile auxiliare.

La finea anului am scontrat cassa, efectele și alte valori și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate exact.

Referitor la împărțirea profitului net de Cor. 458.200.57 ne alăturăm propunerii direcțiunii și o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând bilanțul pe 1914, să dați atât direcțiunii, cât și comitetului subscris absolutul pentru gestiunea lor pe anul 1914.

Sibiu, 21 Aprilie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

M. Voileanu m. p.
prezident.

E. Verzariu m. p.

Ioan Henteș m. p.